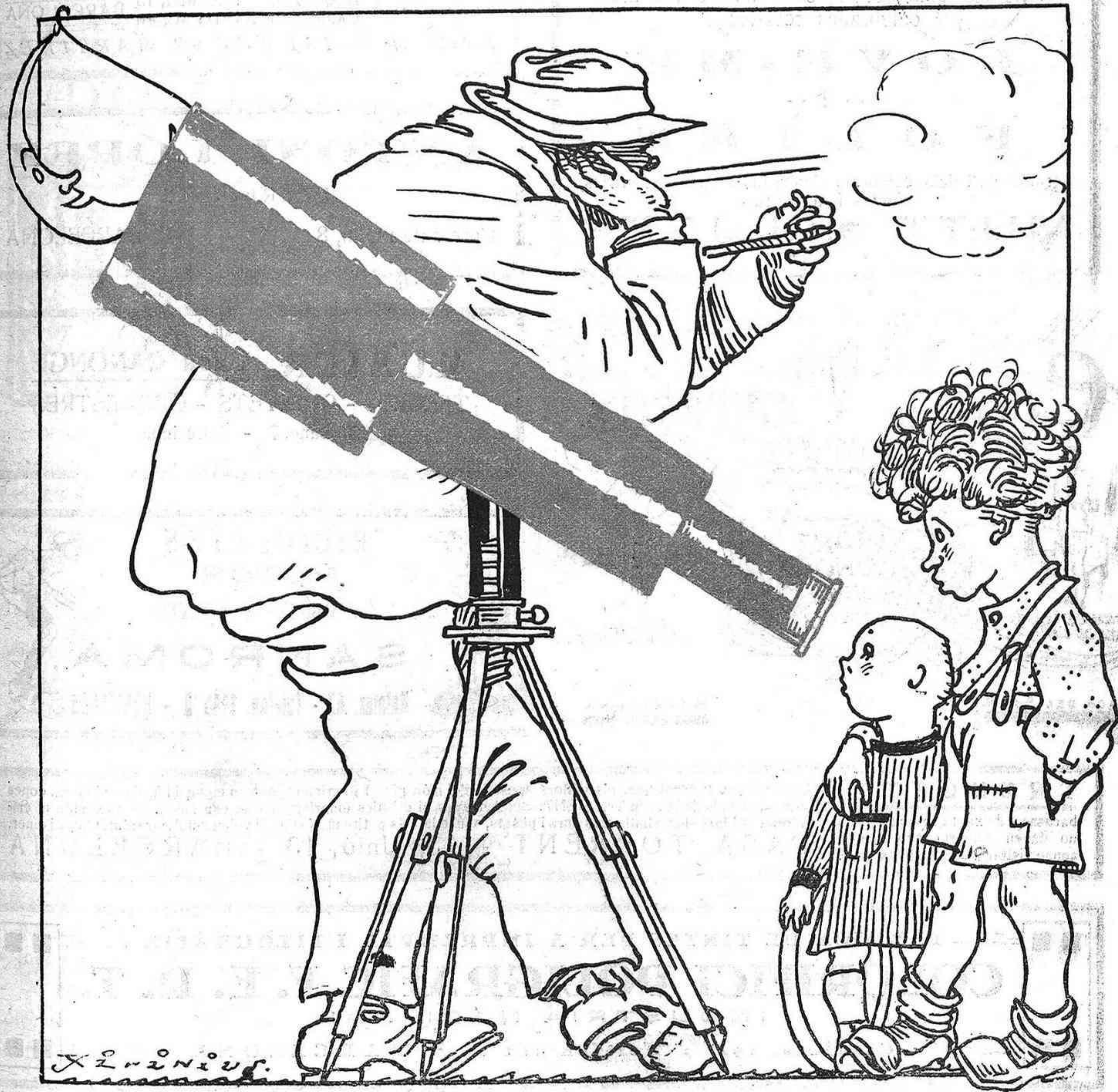

Barcelona 15 de juliol de 1927

L'Esquella de la Torratxa

ANY I - Núm. 2508 - 15 cts. - Atrassats 30

L'ECLIPSI DE SOL

—Fa molta estona que mires!
—Doncs encara no veig res.

— Demà dissabte dia 16 —
NUMERO ESPECIAL DE

LA CAMPANA DE GRACIA

DEDICAT AL

14 DE JULIOL La presa de LA BASTILLA

PREU: 10 cèntims

TEATRE COMIC

Tots els dies sorollosos èxits de les més
celebrades revistes

LOVE - ME

- I -

FOLIES

Sorollós èxit dels celebrats dansarins negres excèntrics,
còmics i acrobàtics

MUTT and JEFF

VEGI ELS APARADORS DE

Calçats "SUBUR"

BOQUERIA, 30 : JAUME I, 15
Telèfon 4067 A CARRER DE SANT PAU, 16 BARCELONA

Propietari: ELISI SUCAR MARTINEZ

ANTONI LÓPEZ

IMPRESSOR

Carrer de l'Olm, 8

BARCELONA

MUSICA Casa CANONGE

TERCETS - QUINTETS - ORQUESTRES

Zurbano, 7 - Barcelona

Casa Carreras
SASTRERIA
RAPIDES I ECONOMIA
EN TOTS ELS ENCÀRRECS
TALL AMERICÀ
FORMADE TRAJOS
DES DE 40 P'
GENERES
ULTIMA NOVETAT
PLACA DEL SOL 9.
BARCELONA BRACIA

BICICLETES
MOTOR
Accesoris i Sports
SANROMA
Balmes, 62 - Telèfon 1445 R - BARCELONA

TRENCATS Tingueu sempre present que, els millors aparells del món per al guariment de tota mena d'hèrnia en homes, dones i criatures, són els de la casa TORRENT. Sense traves ni elàstics enfarfegosos de cap mena. No molesten ni embarrassen, deixant que hom es mogui lliurement i faci els treballs mes durs i pesats, sense la més petita molèstia. Si voleu estalviar salut, temps i diner, no deveu comprar cap aparell sense visitar abans aquesta casa.

CASA TORRENT - 13, Unió, 13 - BARCELONA

FABRICA DE TINTES PER A IMPREMPA I LITOGRAFIA
COLORIFICI POLIGRAFIC F. E. R. T.
INDUSTRIA NACIONAL

Calabria, 197 : Telèfon 461 H. : BARCELONA

EL KRIC

ACCESSORIS PER A AUTOMOBILS

Aquesta casa és la que ven MES BARAT
d'Espanya, per procedir de liquidacions

Aragó, 201 (cantonada Aribau) - BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

DELS ANIMALS DOMESTICS

He rebut una lletra del meu estimat amic Josep Suñol, que, sense saber-ho jo, era, no gens menys, el president de la "Societat Protectora d'Animals i Plantes", de Catalunya. L'home, que té un cor extraordinari i un esperit generós, sense horitzons, em diu: "Ja era hora de què els que escriviu us recordéssiu de defensar els animals, tot i sabent que no us ho podran agrair mai. Precisament fa unes setmanes volia escriure't pregant-te diguessis quelcom a favor de les víctimes de la crueltat i incomprensió. La teva crònica, a la que faig referència, no ha pogut ésser, doncs, més oportuna.

"Per què dius que fem els "gegants"? Tinc la certesa —vull tenir-la, almenys— de què ho dius tan sols per arrodonir l'article, per a fer somriure de bon grat als que el llegeixin; crec, sincerament, que no dius el que sents...

"Aparentment pot semblar que fem els gegants, perquè quan actuem, i, naturalment, ho fem sovint, a l'entorn sols sabem veure un somriure mofeta en el millor dels casos... Es per això que pot semblar que la nostra volguda societat és *cosa de riure i fer broma*, com tu dius textualment. Però ja comprendràs que no és culpa nostra que hi hagi gent, molta gent, que rigui amb les coses més serioses i enternidores...

"Jo t'asseguro, amic meu, que la tasca de la "Societat Protectora d'Animals i Plantes, de Catalunya"—és clar que no la meva personal—és meritòria, quasi bé d'herois, si bé, *aparent i conscièntment*, no gaire lluïda, car topem amb la incomprensió de tots, fins a voltes dels intel·lectuals. En el cas concret que tu comentes, hem fet molt i fins hem aconseguit alguna cosa."

Això és el que em diu En Josep Suñol en una lletra que m'he permès arranjar, barrant els elogis que de tant en tant feia de mi.

Ja em permetrà el meu estimadíssim amic Suñol! que jo continui tractant amb una mica d'agror l'actitud quasi passiva de la "Protectora" davant dels fets que assenyala en la passada "crònica". Potser sí que l'entitat que ell presideix ha fet quelcom. Ho crec, ja que ell ho diu. I En Suñol és home de paraula. Però els diaris no han publicat cap protesta pública de la "Protectora". Que nosaltres ho sapiguem, a aquest torn d'"Expontàneos", que en les sessions municipals s'admeten, no hi ha anat encara un membre de la "Protectora" a advertir a l'Ajuntament el que es feia amb els gats i gossos. Nosaltres no hem vist encara que la "Protectora" hagi demanat oficialment que els "petos" que els cavalls dels picadors porten a la plaça de Madrid els portin a les curses de braus barcelonines. Nosaltres encara no hem llegit cap denúncia feta per la "Protectora", com es fa a França, contra els carreters que maltracten els cavalls...

Ja comprendrà, l'honorable president de la "Protectora", que si desitgem alguna cosa en aquesta vida, és fer l'elogi rodó de la tasca benemèrita que ha de portar a cap la "Societat Protectora d'Animals i Plantes de Catalunya". Ell, que és un home ple d'activitat i d'humanitat, pot fer-ho millor que ningú.

FRANCESC MADRID

EL 14 DE JULIOL

Ahir es commemorà el 14 de juliol. Festa internacional, i no solament francesa! El 14 de juliol és la commemoració del triomf de la Revolució, aquella Revolució francesa que ha donat al món sencer els principis de la democràcia que avui inspiren la societat. Sense la Revolució francesa, el món no fóra tan esplèndid com és ara—

Avui, veiem que la Revolució francesa fou cosa més de dreta que d'esquerra. Però, si la dreta no s'inspirés en la democràcia—aquella democràcia més o menys adulterada—fóra una cosa tan desplaçada que justificaria totes les atrocitats que contra ella es fessin. Si els principis proclamats per la Revolució s'apliquessin en tota la seva esplendor, podríem estar ben satisfets de la lliberalíssima dreta que tindríem. Però, ai, las!, l'adulteració és enorme, i sort encara de la Revolució.

En aquest 14 de juliol, afirmem un cop més la nostra fe democràtica.

NOTICIES AMB VIROLLA

MURMURACIONS

En unes taules de la terrassa de cà'n Llibre, a les set de la tarda, es parla d'una dona del nostre gran món—que, dit sigui de passada, és un món molt petit—. Es malparla d'ella, com és natural, i fins hi veuen defectes allà on nosaltres veiem bellesa.

—Va excessivament curta — diu una senyora—, els braços completament despullats, exageradament escotada de davant i de darrera. Massa fresca, vaja, massa fresca!

—Mireu si en va de fresca—afegeix la veu envejosa d'una dona lletja—, que va estar-se molts dies pensant a quin lloc del cos es posaria la vacuna de la verola per a què no se li veiés. I no es va poder vacunar perquè no tenia lloc.

ATRACCIO DE FORASTERS

Els viatgers estrangers d'un dels vaixells de turisme que visità, no fa gaire, el nostre port, diu que restaven bocabadats a les Rambles, al carrer de Pelai, a l'estació de Sarrià, en diferents indrets de la Plaça de Catalunya... I que, en veure obstruïdes les nostres principals vies per munts de terra i de sorra, forats, tanques, pous, bastides,

ELS SENSE BARRET

La moda de no portar barret—a desgrat dels nostres barretaires, que estan, i amb raó, que el dimoni se'ls emporta—s'entén més cada dia, i especialment, ara, a l'estiu.

En veure passar l'altra nit per la Rambla, un dels nostres poetes joves sense barret, un seu amic deia:

—Com que és un xicot tan distret, val més que es deixi a casa el barret que no pas el cap.

L'HOME NO VE DEL MONO

A dues modistes bufones i eixerides una amiga els hi presenta, al carrer, el seu promès. Es un jove foraster, lleig, porta un barret de palla nou i baratet, el coll de la camisa folgat, els pantalons estrets i l'americana que li ve gran.

S'acomaden. Les dues modistes eixerides segueixen el seu camí, i diu l'una, referint-se al promès de l'amiga:

—Ja és ben veritat que l'home ve del mono.

L'altra respon:

—Potser sí; però aquest ve de "El Aguila".

Amb la solemnitat dels anys anteriors es va celebrar diumenge passat 'a festa de Sant Cristòfor, patró dels automobilistes.

Per a commemorar la diada tingueren lloc diversos actes, entre ells, el major nombre possible d'atropells.

Diumenge i dilluns, les persones atropellades pels automòbils foren nombroses, i la secció de successos dels diaris donaven tota mena de detalls d'aquesta part important de la festa dels xòfers.

Sant Cristòfor, patró dels automobilistes, compleix admirablement el seu patronat. Cal, doncs, nomenar tot seguit el sant patró dels peons.

S'ha constituït a Barcelona una Associació de Posseïdors de Marcs.

Seràn socis honoraris els amos de determinades botigues del carrer de Petritxol, places de la Cucurulla i Santa Anna, carrer de la Canuda, etc., perquè, a més de posseir marcs, en fabriquen.

Molt dels marcs d'aquests darrers, són de fantasia. Els marcs dels altres, ho són tots.

Al poble de Becedas, enclavat a la serra de Gredos, moriren l'altre dia de fred—en ple juliol! — un pastor, cent ovelles i un cavall. La temperatura és molt baixa.

Quin personatge conegut deu estiuejar al poble de Becedas?

"El Debate" ha fet l'elogi de la rectificació de l'òrgan oficiós del Govern "La Nación", en el sentit de no proscriure tots els ex-ministres espanyols en la futura governació del país.

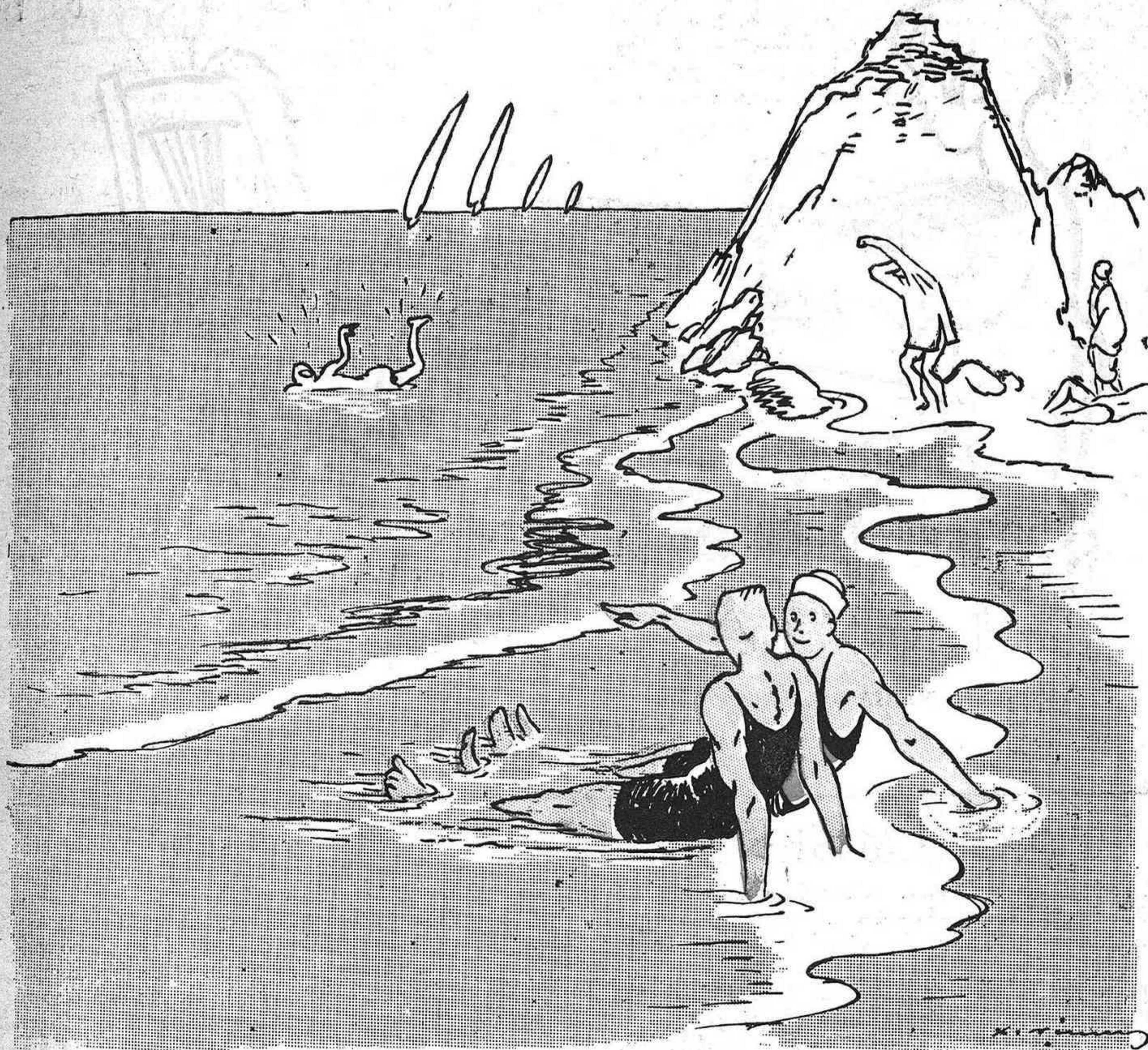
Realment—diu—si a cacics i personatges de darrera fila, se'ls ha obert de bat a bat les portes de les Unions Patriòtiques, no hi ha cap raó per a l'exclusió en bloc d'altres homes potser menys culpables i, no cal dir-ho, d'un més alt nivell mental i moral.

Aquesta notícia no necessita que li posem la virolla, ja la porta.

DE CAMI

—Uns que no saben on van!

ESPORTIVA I POETICA

—Veus aquell que espeternega? Es un jove poeta que ara comença.

—Em sembla, doncs, que no s'aguantarà.

GLOSSARI

EL CANAL

L'Ajuntament sembla que s'ha pres seriosament això de la canalització del Llobregat. Per què no? Per què no s'ho pot prendre seriosament?

Tot en aquest món és digne de consideració. Totes les actituds, fins les més absurdes, dignes de respecte. Don Quirot, confonen els molins de vent amb gegants, es digne de consideració i de llàstima.

I digne de consideració i de llàstima és l'Ajuntament de Barcelona en intentar la fantàstica aventura de canalitzar el Llobregat.

Si l'aventura es realitza, necessitarem un Seti I—rei d'Egipte que, 1,300 anys abans de J. C. es proposà obrir el canal de Suez, que havia d'unir el mar Roig amb el Mediterrà—, un Ferran de Lesseps—que, en 1869, portà a cap la idea del faraó—i un Cide Hamete Benengeli, per a

contar l'aventura en un altre magnífic i sorprenent llibre de cavalleria (1).

Però, per a tot això, és necessari que el Llobregat es canalitzi. I no sabem pas si es canalitzarà. La veritat, no és pas fàcil l'aventura.

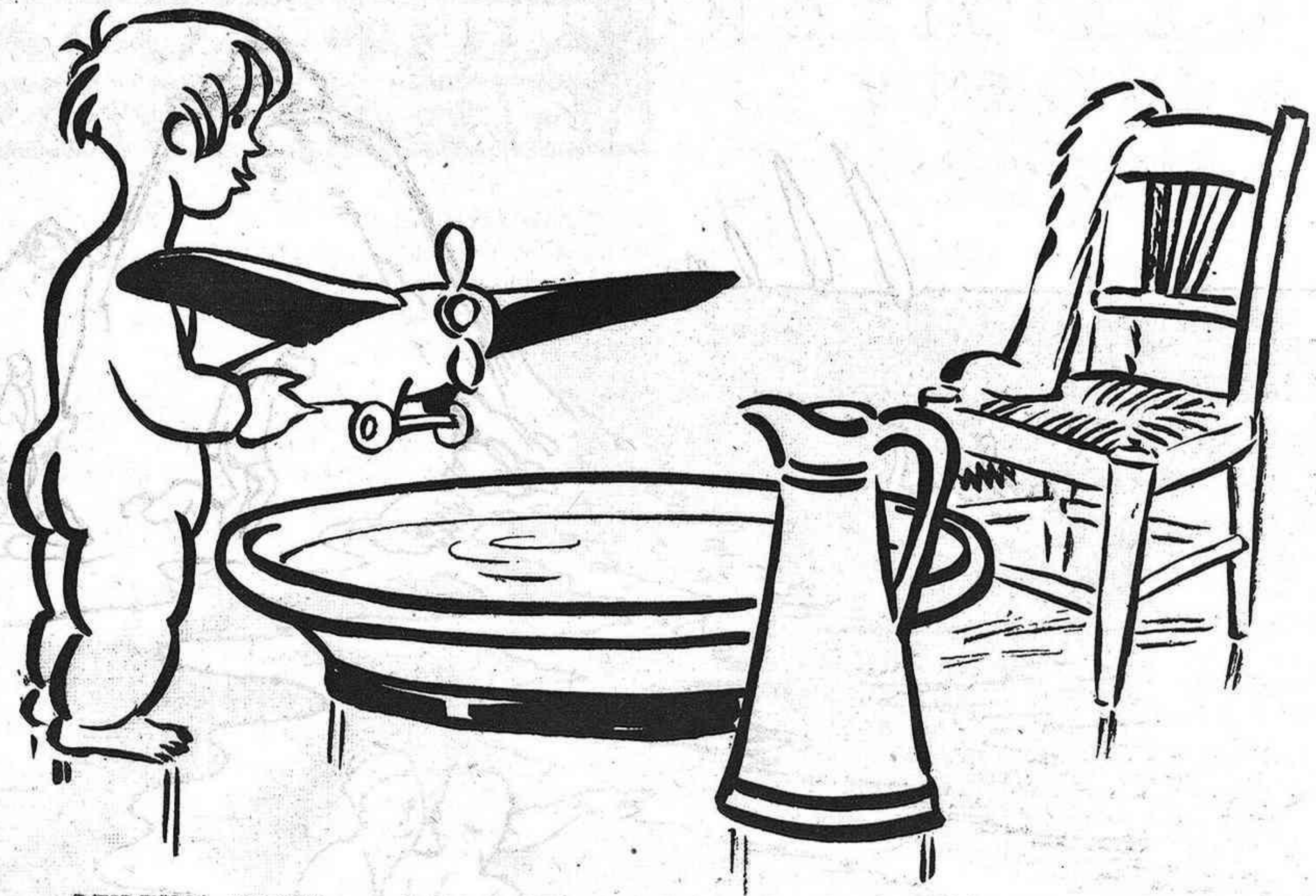
L'obstacle més gran per a l'èxit de la canalització és que al riu hi hagi aigua. Però al riu no n'hi ha d'aigua. Ni a l'Ajuntament hi ha cap Moisès capaç de fer-ne brollar. Per a això, per a fer brollar l'aigua miraculosament, la vara d'alcalde no serveix.

No estem, llàstimosament, en temps de miracles. Els miracles s'han acabat. A nosaltres ens plauria que aquest Ajuntament del senyor de Viver, per al qual sentim tan viva simpatia, fos capaç del miracle de canalitzar el Llobregat.

Però som uns escèptics! Estem desenganyats! Aquest Ajuntament del senyor de Viver, com tots els Ajuntaments, no és capaç de fer un riu. Pot fer un mingitori, però no pot fer un riu.

VIRAI

(1) Llegint-nos a nosaltres sempre s'hi aprèn.

L'ULTIMA MANIA

—En Lindbergh s'ha fet home travessant l'Atlàntic. Qui sap si també me'n faria jo travessant aquesta banyera?

TINGUEM SENY

A l'entorn de l'art Gaudí, en el primer aniversari del traspàs del geni, s'han suscitat novament les discussions que ja han devingut una mena de banderí de partit, quan no són objecte de lluïment crític.

Qui es sotscriu, ja tingué l'avinentsa de declarar-se'n admirador. I recordem aquesta circumstància, perquè entenem que el nostre deure és evitar velleitats en el present article.

Algú dirà, potser, que en la intervenció a què hem alludit, no sabérem defensar l'art Gaudí com una perfecció o una superació de qualsevol art definit, però precisament aquesta exigència és el motiu i la base d'aquesta nova intervenció.

Voldríem que els detractors ens diguessin d'una vegada, si és que ells entenen que nosaltres—ells, nosaltres; Catalunya—no tenim els mateixos atributs que els Gods o els Romans. Perquè ens fa riure i, sobretot, ens apena, l'entestament en voler donar una filiació vulgar a aquest art indefinit.

Això, però, aquest intent de definir, en molts casos és degut a un excés de bona voluntat, segurament donant massa importància als atacs que molt sovint van dirigits a l'home fanàtic, més que a la seva obra, com si en l'art els sentiments privats de cada u tinguessin que valorar o desmerèixer l'obra pública.

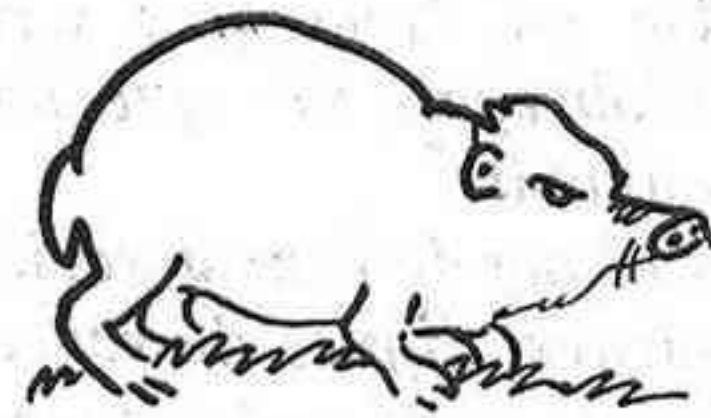
No; aquesta teoria no és admissible. Les conviccions, els sentiments espirituals que un català servi en la pregonesa de la seva ànima, no deu comprometre una obra que els mateixos detractors ataquen tot qualificant-la de meravellosa. I si el sentit comú no ens ho aconsellés així, l'activitat erudita actual ens ho palesaria.

No vulguem definir un art indefinible. No vulguem enxiquir aquest art que ara en diem art Gaudí i demà se'n dirà art català arreu del món.

Si tothom està d'acord en el reconeixement de la tècnica, o, millor, de la inventiva de Mestre Gaudí, no vulguem enxiquir la part artística prenent establir comparacions impracticables. I si en aquesta tothom està d'acord en reconèixer l'harmonia de línies, que diríem perfectes, sense solucions de continuïtat, els detractors, com a màxim, poden declarar-se'n desagradats; senzillament desagradats per una qüestió elemental de gustos.

I si algú, malauradament, vulgués convertir-lo en un banderí de parti, l'eternització de les obres li brindarien prou suggestions, si no cerqués palliatius en les realitzacions de l'estranger, de França, de Xina o de qualsevol altre país.

JOAN LLADÓ CASANOVAS

NEGOCI SEGUR

Ens han assegurat que En Regàs, que és un "as" del ram d'hoteleria i un negociant dels que en saben de debò, vol sol·licitar permís a la Societat de Nacions per a posar un quiosc de begudes flotant al mig de l'Atlàntic. Amb el gran nombre de "raids" aeris que ara hi han, no dubtem que el quiosc farà ric al seu propietari.

ELOGI DEL BANY

Oh, fresques aigües sanítoques
que vos gronxeu tan dolçament
i devalleu ben cauteloses,
plenes de gran contentament!

Aigües del riu mai prou lloades
en aquests jorns de xafogor,
que belles són vostres onades!,
quin gai encís vostra frescor!

Sota els estels que parpellegen,
en el silenci de la nit,
plau-me sentir com remoregen,
plau-me endolcir mon esperit.

Que mentre l'aigua m'acarona
i em gronxo en ella lentament,
sento aquí al cor el goig que dona
i l'hora em passa feliçment.

I em glossa el grill una cantada
que s'ou vibrar en mig la nit,
i l'aigua corre adalerada
perdent-se al llarg de l'infinit.

... ..

Quan poc a poc s'adorm la lluna
i l'estelada es va acotxant,
em plau, encara, la nit bruna
en mig del riu que em va gronxant.

MOISÉS ARÁN I SOLER

INCONGRUENCIES

Heus aquí un aparell suggestiu: la màquina fotogràfica. Els ulls d'un Onofrof, els d'un Anderson, els d'un Mayeroni i els de tants altres especialistes, han ensopegat en la seva via errant i científica (?), amb algun esperit fort que no s'ha deixat vèncer. En canvi, el retratista, per ambulat que sigui, salvant un cas de massa bon humor, no ha trobat ningú que li girés l'esquena

Si la caixeta de retratar no tingués el poder màgic, de *vareta de la virtut*, sols la vulgaritat del món li oferiria homenatge. La nena espigadeta que s'adona que el cos li comença a fer goig; el novel·lista d'un dia, que cerca reclam en el "Mundo Gráfico"; el parell de casats costumistes; el grup de família tradicional; el *caloio* imprescindible; l'enamorat pagesívol mirant-se la xicota amb actitud de fer un sospir o fer un badall; etc...

Més; no cauen suggestionats únicament aquests senyors i aquestes senyores que els ben educats els titllen *plebe*. Nosaltres hem vist eminències, de distingida i voluminosa panxa, deixant-se prendre el pèl, a la platja, vestits amb trajo que no era precisament una fulla de parra; però sí que, tenia la forma de tapa-bruts. Hem vist siluetes de prínceps, ducs, marquesos, bisbes, cardenals, gent de ressonància embabiçats en el clixé amb tanta o més *pose* que un *corrido* de fira, un torero o un futbolista de moda.

Havem vist literats, filòsofs, pensadors, savis que, amb una bona fe il·limitada, s'han deixat agafar la fesomia i han permès la gravessin en una revista il·lustrada, com si això omplís més la seva fama, el seu talent o el seu prestigi. I menys mal, que dels il·lustres no n'és d'esperar el clam de desconsol que fa la damisella coqueta en cas de quedar malament en el retrat.

Convenim que la màquina fotogràfica és suggestiva—que pocs són els que no els ha impressionat!—al contrari, de no ésser-ho, a ningú no se li hauria acudit fer la dita de: "Posi's tranquil i faci's retratar". Estem tan convençuts del que diem que assegurariem que: si hagués existit el dit aparell en els temps remots en què els homes es deixaven matar perquè els fessin sants de Calendari, s'hauria trobat *virgen y màrtir* que s'hauria contractat infantívolament en una empresa de "films" perquè de la seva mort n'edités una pel·lícula que passés a la posteritat.

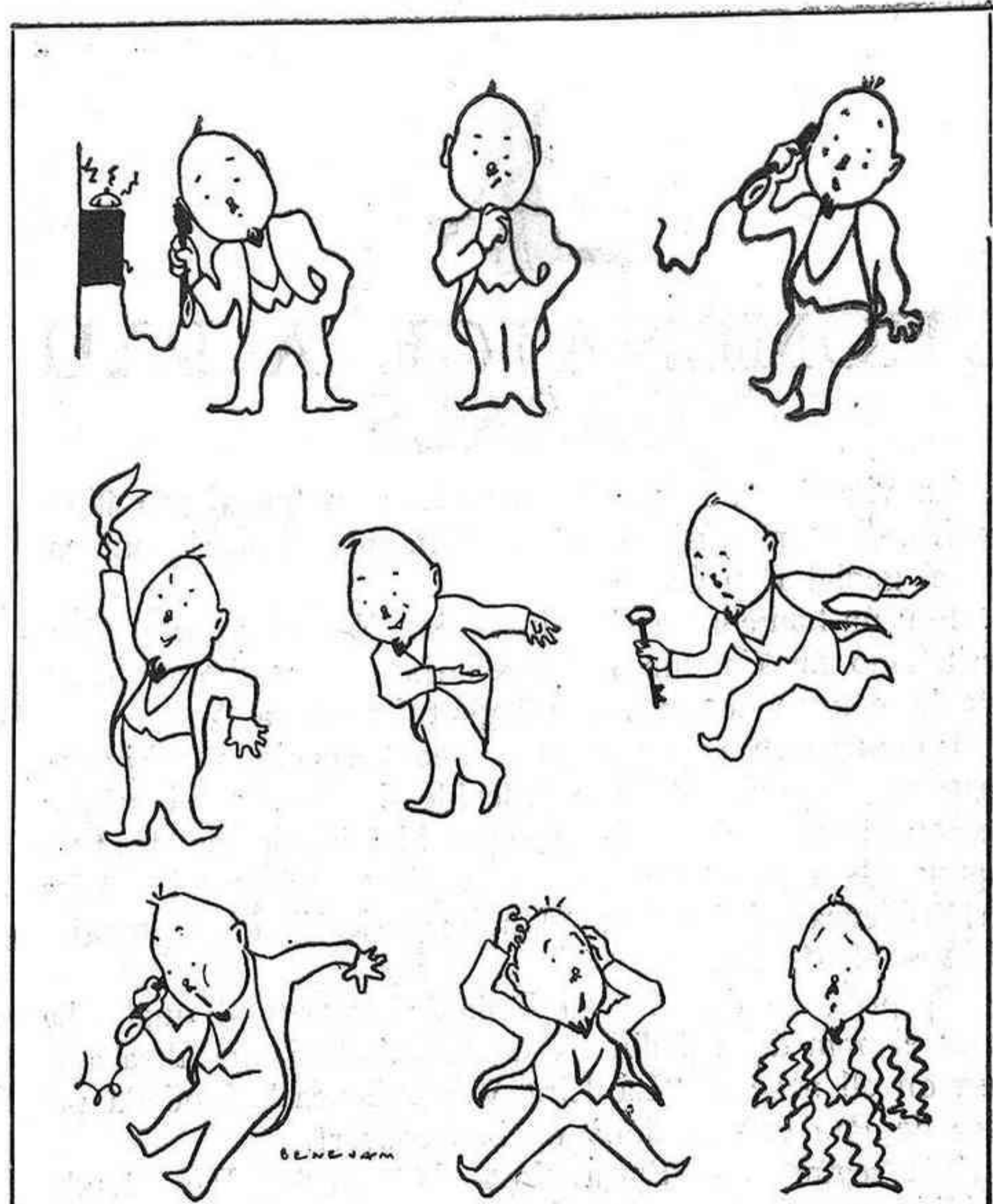
ANSELM GÓMEZ

VIDA I MORT

—De què ha mort?

—Ho ignoro. Ignoro també de què vivia.

LES EMOCIONS DEL DIRECTOR DE LA SANTE O LA FUGIDA D'EN DAUDET

- I.—L'ordre d'alliberament.
- II.—A mi no m'enreden.
- III.—Confirmació i renys per haver dubtat.
- IV.—Acatant l'ordre.
- V.—La satisfacció de donar la bona notícia.
- VI.—L'acomiadament.
- VII.—S'entera de l'enredada.
- VIII.—Desesperació i arrepeniment.
- IX.—Esperant les conseqüències...

EL SIMBOL

Fa—tot just—tres anys que la flama genial del Poeta s'apagà per a sempre i la seva figura gegantina, que el pas dels anys hauria de sublimitzar, sembla gairebé oblidada. Sols alguna que altra vegada una funció d'homenatge, una humil edició, i uns articles pel cap d'any del seu traspàs, vénen a recordar-nos que l'esperit racial encara perdura. Pel demés, sembla oblidat per complet.

Què s'ha fet d'aquell dolor collectiu que de tan gran punyia? Quants, dels que anaren al seguici, serven encara un venerable record per al Mestre? I fa tan sols tres anys!

Guimerà no és solament un gran poeta ni un gran amant. És un símbol. Com ben simbòlica és també l'actitud d'aquest poble entusiasta d'ahir, que avui no recorda d'ell sinó que escrigué "Terra baixa". Com representativa és també l'actitud d'aquests redactors del primer rotatiu de Barcelona editat en llengua catalana, que es neguen a publicar una gasetilla perquè estan disconformes amb l'obra guimeriana. Com és fidel expressió de l'esperit català el no haver-se pogut—encara—constituir una entitat a la nostra terra—on n'hi ha tantes—que tingués el noble objectiu d'enaltir més, de sublimitzar, de fer més bella la genial figura del Mestre dels Mestres.

Guimerà, o l'home que sabia fer quelcom més que parlar, ha d'ésser un símbol per a aquest poble que no sap fer res més que això. Parlar. Cridar i... no fer res. Per aquest poble que va tornant-se tan flac de memòria, mesell i baladrer. Aviat farà vergonya dir que som catalans.

JOAN TUR

L'HOMENATGE A PAU CASALS

La vila del Vendrell ha retut homenatge al seu illustre fill, el gran músic orgull de Catalunya i glòria universal, el genial Pau Casals.

Fou un homenatge just, justíssim. No solament el Vendrell, sinó tot Catalunya, homenatjà el gran home; d'arreu de la terra nostrada acudí gent fervorosa.

L'homenatge començà amb una recepció a l'Ajuntament, en la qual parlaren l'alcalde de la vila, el senyor Ferran Ramon, el senyor Josep Vidal i l'alcalde de Tarragona. L'Ajuntament del Vendrell, el chor "La Lira Vendrellenca" i l'entitat "Unió Musical" feren sengles ofrenes al Mestre.

Després, es descobrí la làpida al carrer al qual s'ha posat el nom del fill illustre del Vendrell, i una altra a la casa on ell nasqué. "La Lira Vendrellenca", fundada pel pare de Pau Casals, donà un bell concert.

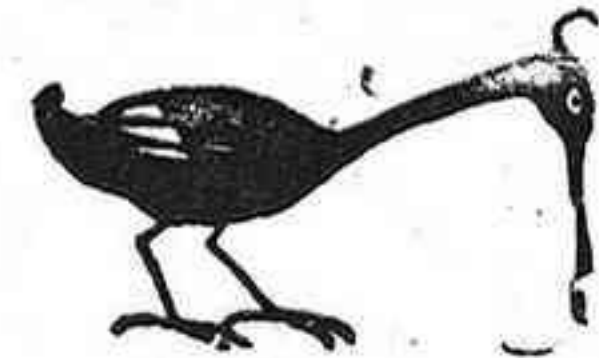
Tot seguit, a la Plaça Nova, l'Orquestra Pau Casals, dirigida per l'homenatjat, interpretà amb els seus peculiars mestratge i perfecció "Leonora", de Beethoven; "Sera amunt", d'Enric Morera; "Aria", de Bach, i l'obertura del "Tannhauser", de Wagner. Obtingué un èxit delirant.

Després d'un popular vermut d'honor, es celebrà al teatre "Tivoli" un àpat, al qual assistiren més de 300 devots del genial músic. A l'hora del brindis parlaren els senyors Forns, de l'Orquestra Pena, Valls, professor; Boada, de l'Orfeó Català; Mestre Lluís Millet, Joan Llon-

gueres, Ferran Valls i Taberner i l'ex-diputat Jaume Carner. El Mestre Casals contestà d'una manera bellíssima.

A la tarda, després de visitar la II Exposició d'Art del Penedès, l'Orquestra Pau Casals donà un altre concert al teatre "Tivoli"; durant la segona part, Pau Casals deixà la direcció de l'Orquestra i tocà el violoncel, el seu meravellós violoncel. Obtingué un dels èxits més grossos que ha conegut.

Fou un just homenatge, i ben digne alhora. El sentit altament catalanesc que tingué, àdhuc pels elements oficials, fou commovedor.

LA FESTA MAJOR

Ditxós qui duu la festa part de dintre,
sense fer cas d'externes coloraines!
La festa dels sentits és perniciososa
i és dolça i bella la de dintre l'ànima.

Ditxós qui no sap res d'aquestes festes
que fan els pobles entre polsagueres
i llum elèctrica i envelats i mosques
i una calor que el cor els asfixia.

La festa interna és tota llum i joia,
sense que cap tortura l'inquieti
i l'esperit sent una fresca dolça
i una gemor que ens embriaga l'ànima.

Els pobles fan l'eterna ballaruga
on l'infeliç austerament es cansa
ballant desesperat sota la sòrdida
música d'un "jaz-band" de so selvàtic.

L'autoritat escolta serenates
sense l'autoritat que li caldria,
i a voltes s'entusiasma tot un poble
al so d'un cornetí ple d'equilibris,
capaç d'atabalar el Sursum corda.

I un vals i un altre vals, xarops, orxates
i un dinar succulent amb teca a dojo
i cares forasteres que es passejen
amb un posat de gran golafreteria.

Després, uns casaments i uns quants bateigs
i un any més, i un altre any, i encara un altre
i els petits es fan grans i també ballen
i pateixen calor i s'asfixien
i fan la festa tan major de fora
i tan menor i trista part de dintre,
amb el destí sorrut que se'ls emporta,
amb sons de cornetí que els exaspera
i el vals lent de la Mort de mica en mica
se'ls enduu a l'envelat de l'invisible.

Ditxós qui duu la festa part de dintre,
sense fer cas d'externes coloraines!
La festa dels sentits és perniciososa
i és dolça i bella la de dintre l'ànima.

SALVADOR PERARNAU

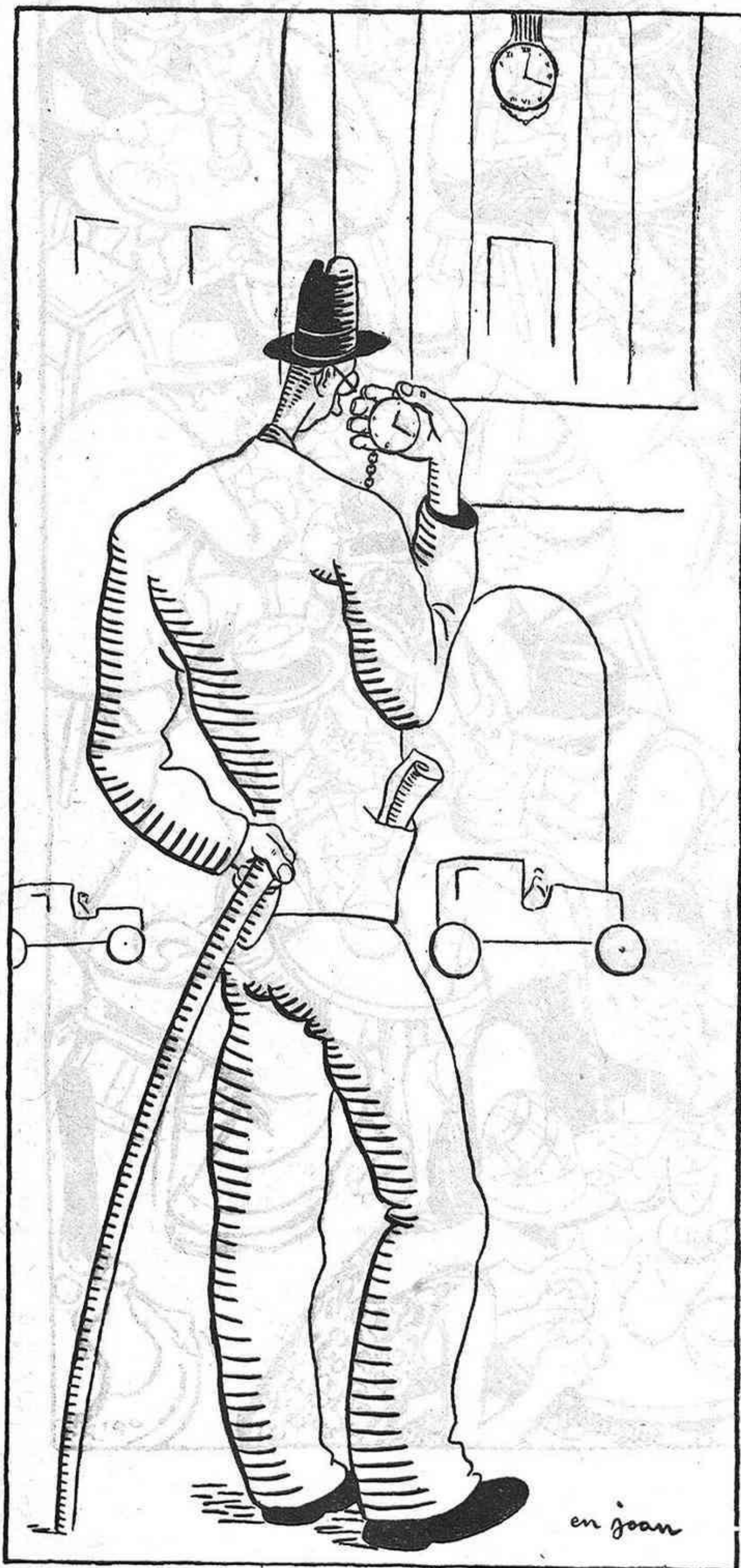
ESTAMPES DE L'ESTIU

El triomf de l'orxata.

XERRAMEQUE ARTISTIQUE

L'ART PER FORA

L'art, com els artistes, aquest estiu se n'és anat a fora, no sols per a saturar-se de naturalesa vivent, que això ho fa cada any, sinó per a fer exhibicions, artístiques, naturalment. A Igualada tenen exposició de dibuixos deguts a Pere Borràs Estruch, un noi que sap on té la mà dreta... i l'esquerra també; al Vendrell han tingut

LA SOLUCIO DE L'ENIGMA

—Vet ací perquè em deia la xicota que anava a tres quarts de quinze.

una nodrida, variada i ben simpàtica exposició d'art del Penedès; i anant més lluny, molt més lluny, els aquarellistes catalans han obert una altra exposició colectiva a Les Canàries, sots el patrocini del "Círculo de Bellas Artes de Tenerife", a quina inauguració, que tingué molt de crit, assistiren les autoritats de la illa i un públic molt escollit.

Els aquarellistes, però, val a dir-ho, a Tenerife hi tenen un veritable padrí; l'excel·lent artista senyor Bonnin, el qual, essent un mestre dels colors aigualits, és a l'ensens un bon amic dels seus companys de pinzells de pèl de marta. El senyor Bonnin que honora tothora el seu cognom ben mallorquí, bé es mereix una abraçada.

Que li doni per mi el president de l'"Agrupació".

També al "Centre de Lectura" de Reus tenen la seva exposició d'art, reforçada amb una altra de llibres força interessants, formant un conjunt de 113 peces entre pintures i escultures i una trentena de volums literaris; el producte de les obres, que estan totes a la venda, van destinades a engruixir la subscripció oberta per tal d'alçar un senzill monument a aquell il·lustre reusenc que fou el genial Fortuny.

Al costat de l'exposició hi ha la tomba de les *maquetes* del monument, rebutjades pel jurat, que no en trobà cap de prou maca per a ésser acceptada.

Ah, l'entrada a la tomba val dos ralets.

Ho trobo una mica car per a veure coses tristes.

* * *

I tota vegada que hem parlat de Reus, no estarà de més dir que En Quimet Ciervo, l'Iu Pasqual i En Victorià Seix hi foren cridats per tal de què actuessin de jurat en el concurs de cartells obert per l'Ajuntament de la simpàtica ciutat, per a anunciar les festes que hi tindran lloc el vinent mes d'octubre, en honor d'En Fortuny, la memòria del qual s'està despertant arreu de Catalunya, mercès a la constància d'En Ciervo. El primer premi va correspondre a En Morell, el segon a En Serra i el tercer a En Farnés. Sembla que l'original escollit és molt típic i farà patxoca.

Podem assegurar que Reus arribarà a alçar un padró de glòria al seu fill il·lustre, però i Barcelona, que fou la primera a pensar-hi? Barcelona veié engolits els cabals que s'anaven recollint, per la golafreria d'un Banc que va mossegar tothom.

Ens diuen, però, que En Quimet Ciervo no parará fins a poder fer ofrena a Barcelona d'un bust del gran pintor, en marbre o en bronze. Ell sabrà d'on el té de treure.

Jo, parlant-vos francament,
amb el padró d'En Fortuny
fins a tindre'l dintre el puny
no hi podré creure un moment.

C. ARBÓ

TELÓ ENLAIRE

ROMEA

Fa poques setmanes que anunciarem que, probablement, la companyia de la parella Maria Vila - Pius Daví, la temporada vinent actuarà al teatre "Romea". Avui podem dir que la notícia és certa.

La vinent temporada, doncs, actuaran a Barcelona tres companyies regulars de teatre català: al "Novedades", al "Romea" i a l'"Español".

NOVEDADES

En la funció de benefici de la gentilíssima actriu Remei Cosmo—una funció molt lluïda—, s'estrenà la comèdia del nostre company Lluís Capdevila, "Marcel, o el triomf de la poesia".

Un poeta s'enamora d'una milionària yanqui. El pare de la noia, que sorprèn l'amor, queda admirat de veure un poeta, un poeta de debò, de carn i ossos; és el primer cop que admira d'aprop aital fenomen. Però, com a bon milionari, és un home pràctic, i resol la qüestió de la manera més còmoda: compra el poeta i el casa amb la seva filla.

Aquest hàbil i graciós argument està tractat d'una manera mestrívola. En Capdevila, que en això del teatre hi té la mà trencada, ens ha ofert una delícia. Gràcia, enginy, justesa... res no manca a "Marcel". L'exotisme de la comèdia harmonitza ben bé totes les seves qualitats artístiques.

Sense escarafalls, sense la reclam que han tingut altres obres molt inferiors a aquesta, "Marcel, o el triomf de la poesia", és una de les millors comèdies estrenades la present temporada.

Fou molt ben interpretada. Remei Cosmo, la beneficiada, en fa una veritable creació, com així mateix la Xatart, l'Aymerich i en Gómez.

BARCELONA

S'ha acomiadat la companyia Díaz-Artigas, per a deixar el lloc a la Moneró-Alarcón. Sembla que no els ha anat tan bé com altres vegades, L'única obra que s'ha pogut aguantar un xic, ha estat la comèdia de Benavente.

ELDORADO

Una ximpleria que signa el senyor Muñoz Seca. Aquesta ximpleria es titula "La caraba"—que no sabem què vol dir, ni ganes—i la representa el senyor Bonafé.

El senyor Bonafé és un actor distingidíssim, un dels actors més notables del teatre espanyol contemporani. Es llàstima que posi el seu talent a contribució d'obres tan llastimoses com "La caraba".

PER A ACABAR

Els autors catalans estan escrivint obres cuita-corrents. Tenen por de què no podran donar l'abast.

Es diu que al "Tívoli" s'estrenarà decididament l'obra de l'Ignasi Iglesias, "La baldufa d'or". Perquè al "Tívoli" també hi haurà companyia catalana. Sona el nom del gloriós Enric Borràs com a director.

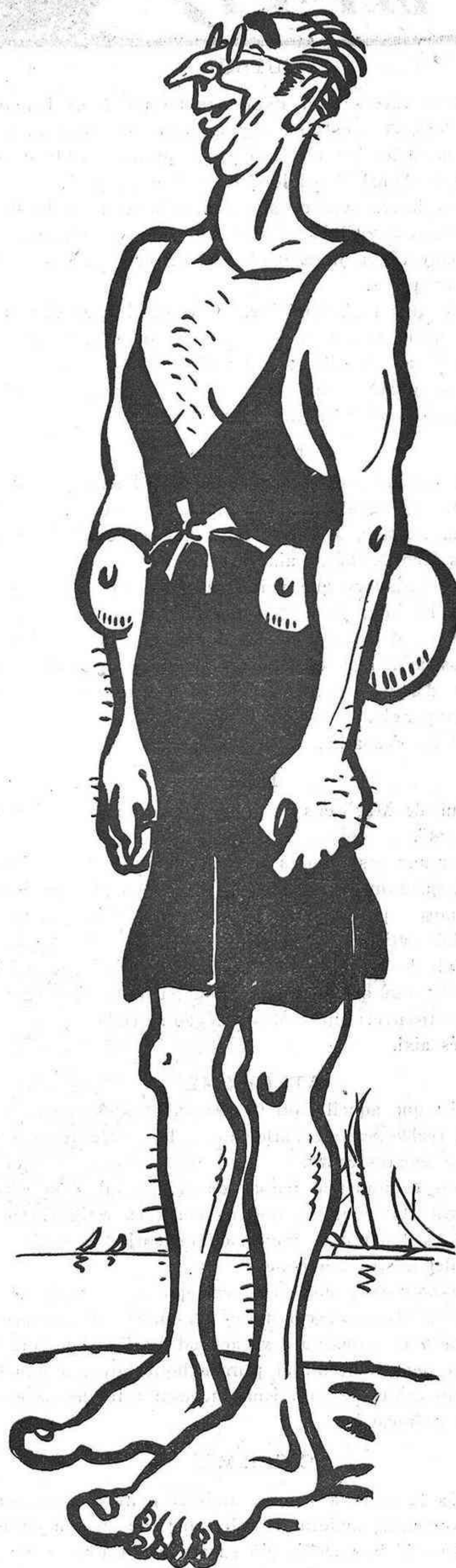
L'empresari Alaman, per a no ésser menys, també farà teatre català a l'"Apolo".

El popular autor Enric Lluelles, autor de tants èxits, treballa en un drama, "El turment", que sembla que serà una gran cosa.

Lluís Capdevila ha publicat les seves comèdies "La Tranquillitat. Cafè" i "Marcel, o el triomf de la poesia".

L'empresa del teatre "Cómico" ens prega fem constar, per a evitar confusions per la semblança de noms, que res té a veure amb els assumptes de la "Societat Anònima Cómico", ni amb el "Cafè Cómico", que funcionen independentment de l'empresa organitzadora dels espectacles que dirigeix Manuel Sugañes al teatre "Cómico".

BOB

LA HIGIENE MONUMENTAL

—D'aquest monument a Colom n'haurien de fer un colomar. Potser així estaria net.

FUTBOL

Novament varem tenir diumenge un partit de benefici de vells jugadors, els quals en alguns temps ens han proporcionat bons moments amb el seu joc; aquesta vegada es tracta dels jugadors Canals i Mallorquí, de l' "Espanyol".

Aquestes festes sempre són simpàtiques, però la llàstima és que els nostres Clubs se n'adonin tan fora d'època.

L' "Espanyol" va jugar amb una selecció catalana i la va guanyar per 4 a 1.

Els vells jugadors, també varen voler-hi ficar el nas i jugaren un partit que, com és natural, fou la part més divertida de la festa. L'equip del "Barcelona" no sabia per on navegava, i va guanyar; això vol dir com estarien els altres.

Als jugadors homenatjats vagi la nostra adhesió.

NATACIO

Ara sí que va bé; després de la primera jornada dels Campionats de Catalunya, esplèndida perquè sí, ha vingut una segona jornada, si cal, encara més esplèndida, car foren batuts tres records més, i això ho diu prou.

Tots els nedadors que varen prendre part en les proves hi posaren l'ànima; ja feia temps que no ho havíem vist i creieu que era deliciós. Fins les dones, que també hi preniën part, demostraren llurs esplèndides qualitats, natatòries s'entén.

Davant d'aquests èxits hom pot considerar-se optimista aquesta temporada.

Això sí no s'espatlla.

REM

El "Club de Mar" ens va donar els Campionats d'Espanya d' "outriggers".

Va ésser una cosa que es portava molt a la quieta i és allò que passa, quan menys se'n parla més bo acostuma ésser.

En el nostre port, diumenge, s'hi varen veuren bones curses, les quals satisfieren el nostre públic.

El "Club de Mar" i el "Marítim" eren els que es barallaven, però, com que hi havia bona harmonia tot va acabar bé: es repartiren els títols, dos per cada banda.

Val més així.

ATLETISME

Està vist que aquells qui han treballat amb més entusiasme per al realçament de l'atletisme a la nostra terra, no són dignes d'un senzill record.

Això passà diumenge passat en el festival a la memòria del malarat Butxosa; els nostres clubs es retingueren molt i, per tant, es donaren de menys d'homenatjar els antics organitzadors del nostre atletisme.

D'entre aquests clubs, però, cal que se'n tregui el "Badalona" i el "Junior", car foren els únics que posaren tot l'entusiasme a la festa. La seva actitud és digna de tota lleoa.

Nosaltres ens adherim al primer homenatge, a aquell qui en els temps crítics de l'atletisme fa posar totes les seves energies per a redreçar-lo.

CICLISME

Continúa la volta a França amb el mateix entusiasme de quan va començar, malgrat la calor que cau en aquesta època.

Al davant de la classificació encara hi va Frantz, i per les etapes que manquen molt seria que li arrabassessin el "maillot" groc, abans d'arribar al final.

Ja veurem el que passa.

BOXA

Quan ja tenim el número en màquina, rebem la notícia del formidable triomf del boxador basc.

Harry Wills "la pantera d'Orleans" ha estat batut per k. o. fulminant al quart assalt, degut a dues esquerres formidables que col·locà a la cara del negre.

Paulí, junt amb En Sam Langford, són els únics que han posat k. o. a "la pantera".

El boxador basc, amb aquest combat, s'ha obert el camí, si no el tenia ja, que ha de portar-lo a lluitar per al campionat del món.

Les ovacions que rebé el nostre boxador foren unànimes i perllongades. Hurra!, a Uzcudun!

TEIXI

DIPLOMACIA

Històric.

Un ambaixador espanyol fou enviat a la Xina. Els ambaixadors han de conèixer la llengua del país on van destinats, però Espanya no mira pas prim.

L'ambaixador anà a Xina sens conèixer el xinès. En la recepció, el president del Consell de ministres xinès li féu un llarg discurs. En acabar, l'ambaixador, cerimoniosament, digué:

—Em creuràs? No he entès ni un mot de tot això que m'acaba d'explicar.

El president de ministre, agrait, s'inclinà.

L'ESTIUEIG

—Què hi són els senyors del principal?

—Per què els vol? Si ve a cobrar, tinc ordre de dir que són a estiuejar.

A Madrid, un automòbil ha atropellat tres escombriaires. I per què ha fet això? A Barcelona, aquest atropell, seria una cosa lògica, puix que indicaria una protesta ciutadana a aquesta cosa tan excellent que és la recollida nocturna d'escombriaries.

✂

"A B C" demana que no s'incloguin "corridas de toros" en els programes compostos a honor d'estrangers.

I ara! Suprimir la "fiesta nacional"!!!

Què pensaran d'Espanya, els estrangers, si no veuen "corridas de toros"?

Creuran que és un poble incivilitzat.

✂

Grans reformes en les matrícules del Batxillerat.

Encara més reformes al pobre Batxillerat?

Si són tan excel·lents amb el nou pla—sistema cent peus—, que de tan excellent ningú no entén i no sap com resoldre, no tindrem prou boca per a lloar-les. Ensensem que és que s'assagen a legislar, encara que sigui desgraciant el que serveix d'assaig.

✂

Té, ja hi som!

Aquella Conferència tripartita (E. E. U. U., Anglaterra i Japó), de la qual se n'esperava la pau del món, ha creat una situació molt tivant entre els Estats Units i Anglaterra.

Si això és pau, que vingui guerra...

✂

El P. Vallet, aquest home tan bo, ha creat una confraria i ara vol convertir-la en una veritable casta. I ens trobem en un país tan endarrerit, que creiem que el senyor Vallet ho aconseguirà.

Saben què vol fer? Prohibir als "exercitants" que comprin coses als que no siguin "exercitants". Es a dir, vol declarar un boicot—un boicot, tal com sona—als que no combreguin amb les seves idees. I ens troben a l'any 1927!!!

✂

Veritat que els nostres estimats lectors no ignoren a què són deguts els successos de Mèxic?

Els abusos dels religiosos varen promoure-ho.

Al capdavall, els religiosos mexicans no varen pas fer gran cosa més que el P. Vallet.

✂

Pares Vallets, anys franciscans, jesuïtes, etc., etc. Heus ací els homes del nostre país. Per tot arreu tenen adeptes. "Exercitants", el P. Vallet; menorets, els franciscans; lluisos, els jesuïtes; etc.

Aviat ens trobarem que no podrem fer res, res absolutament, si no acreditem ésser d'alguna d'aquestes confraries. Entre altres llocs, s'han introduït ja a la crítica bibliòfila de la premsa catalana barcelonina. El "gran" Tomàs Garcés, a "La Publicitat", i Octavi Saltor—un xic simpatiquíssim, però que té aquesta tara—, a "La Veu de Catalunya", són dos crítics que es preocupen de la moral de les obres abans que la seva real valor, i són més exigents que els mateixos censors eclesiàstics.

✂

Paul Claudel, el diplomàtic i gran poeta francès—gran poeta, malgrat el seu catolicisme—, ha declarat que els homes són tan enamoradissos i sentimentals com abans, que som

igualmente galants amb les dones, i aferma els seus arguments dient que abans els homes pegaven molt més les dones que no avui.

Per Déu, Paul Claudel no té por de què l'excomuniquin si segueix parlant de dones?

✂

Té, ara resulta que a Catalunya tenim aviadors entrenats per a fer la travessia Barcelona-Nova York, que hi han projectes que daten de dos anys, i que el raid està preparat... únicament que falta — gairebé res, una cosa insignificant— l'avió. Així ho ha declarat l'excellent aviador civil català Josep Canudas.

A veure si, encara, els catalans també serem uns dels reis de l'aire i podrem tutejar-nos amb Lindbergh, Chamberlain i Byrd.

✂

L'illustre historiador i advocat català, En Ferran Valls Taberner, al qual devem estudis interessantíssims i de la més alta valor científica, ha estat expulsat de l'Acadèmia de Bones Lletres. Motius? L'Acadèmia allega que és que ha estat massa temps sense concórrer a les seves sessions, quan en realitat el senyor Valls Taberner feia molt poc que assistís a una sessió. Motius de l'expulsió, tornem a preguntar?

Misteris, ben fàcils de comprendre.

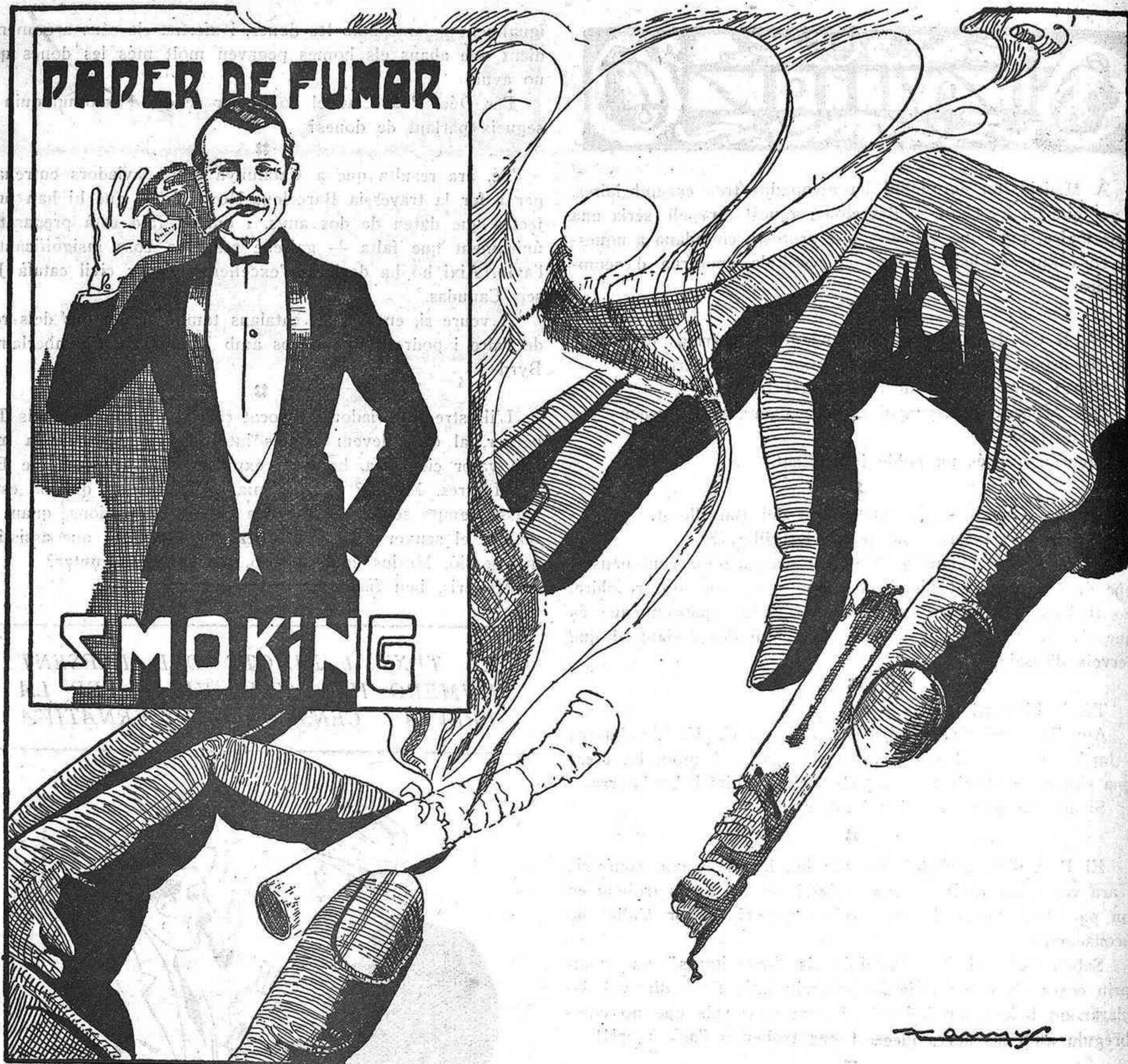
EL TEXT I NINOTS DEL PRESENT
NUMERO HA ESTAT VISAT PER LA
PREVIA CENSURA GOVERNATIVA

ENTRE ARTISTES

—Ja saps que aquest hivern tindrem quatre companyies catalanes?

—I públic? També en tindrem?

Es un inconvenient una cigarreta que es consumeixi amb rapidesa, sense donar temps de assaborir-la. Es malgasta el tabac inútilment, les cendres cauen amb facilitat damunt del vestit del fumador, damunt la taula de treball, etc.

Es un inconvenient una cigarreta que s'apagui amb freqüència, havent d'encendre-la diverses vegades. Produeix cendres negres, i el tabac perd bona part dels seus sabor i aroma.

Aquets defectes queden eliminats empleant el paper de fumar

SMOKING

de combustió lenta, sabor agradós, molt resistent i fi. Es per

aquestes raons que ha sigut el més ben acollit pels fumadors intel·ligents.

Edicions populars

SANTIAGO RUSIÑOL

Anant pel món. (2. ^a edició)	Ptes. 2
El místic. (2. ^a edició)	2
Oracions. Amb música d'E. Morera. (4. ^a edició)	2
Fulls de la vida	2 (Esgotad.)
Els Jocs Florals de Canprosa. (2. ^a edició)	1'50
El bon policia.	2 (Esgotad.)
Mondlegs. (2. ^a edició)	2
La bona gent.	2 (id)
Tartarin de Tarascó. D'A. Daudet.	2 (id)
El pati blau. (4. ^a edició)	2
El poble gris	2 (id)
La mare. (4. ^a edició)	2
La «merienda» fraternal.	1'50
L'Alegria que passa..	1'50
L'heroe.	2 (Esgotada)
La fira de Neully	2
Libertat!	2
La «Niña gorda» (Novel·la) 2. ^a edició	3'50
Els savis de Vilatrista.	Ptes. 2 (Esgotada)
L'auca del senyor Esteve (3. ^a edició) Novel·la.	2 id
L'hereu Escampa	2 (id)
En Tartarin als Alps.	2
La llei d'herència	2
Aucells de pas	2
La intel·lectual	2
El redemptor.	2
Cors de dona	2
El teatre per dins	1'50
Dol d'«alivio»	1'50
El daltabaix	2
El titella pròdig	1'50
La nit de l'amor.	1'50
Del Born al Plata. (Impressions de viatge. (3. ^a edició)	3'50

Port-Tarascó, d'Alfons Daudet. Traducció	2
El pintor de miracles	1'50
La Verge del Mar.	1'50
El despatriat.	2
El triomf de la carn	1'50
La illa de la calma (2. ^a edició).	2
L'homenatge	1'50
La lepra	1'50
L'arma	1'50
L'envelat de baix	1'50
Glossari, per Xarau	2
El Català de «La Mancha» (No vel·la)	3'50
El pobre viudó	2
A cà l'antiquari (Sainet.)	2
L'auca del senyor Esteve (Cinc actes) (2. ^a edició)	2
«Gente Bien» (Sainet) (5. ^a edició)	1'50
Els Naufrags	2
En Josepet de Sant Celoni (No vel·la picaresca)	2
«Souper-Tango» (Obra satírica en un acte)	1'50
La casa de l'art (Peça en un acte)	1'50
L'acaparador (Peça satírica en un acte)	1'50
Bataneros en comandita (Sainet de costums financeres en un acte)	1'50
El català de «La Mancha», tragicomèdia en quatre actes.	2
«Chauffeur... al Palace»!	1'50
Tenoriades, peça en un acte	1'50
Casament de conveniència, comèdia en tres actes	2
Ocells de fang,	5
Jardins d'Espanya, (Esplèndida edició.) Quaranta làmines en color. Amb text d'eminentes escriptors. Un tom-carpeta, en foli	25

En premsa: Nova edició El Català de la Mancha
Obra nova Mais pensaments

Obres de «C. GUMA»

Fruyta del temps.—Colecció de poesias, formant quatre tomets titulats: Fruyta amarga, Fruyta verda, Fruyta agre-dolsa y Fruyta madura: segona edició ilustrada. Cada tomet 0'60 de pesseta; tots junts.	Ptes. 2'40
L'amor, lo matrimoni y'l divorci	0'60
Del bressol al cementiri	0'60
Buscant la felicitat	0'60
Petons y pessichs	0'60
Barcelona en camisa	0'60
Lo deù del sigle	0'60
¿Home o dona?	0'60
La dona nua (Moralment!)	0'60
Tipos y topos (Colecció de retratos)	0'60
¿Guerra al cólera! Instruccions pera combàtrel.	0'60
Cla y català. Llissons de gramàtica parda	0'60
Don Quijote de Valcarca	0'60
¡Ecce Homo! Mondlech en nn acte y en vers	0'60
Filomena.—Viatje de recreo al interior d'una dona	0'60
Lo cólera y la miseria, y una carta al Dr. Ferrán	0'60
Sobre las donas.—Polémica entre C. Gumá y Fantástich	0'60
Vuyts y nous.—Ab lo «retrato» del autor	0'60
20 minuts de broma.—Un tomet que conté dos monòlegs representables, titulats Tres micos y Un cessant	0'60
La Exposició Universal.—Humorada agre-dolsa	0'60
L'amor es cego.—Juguet cómic en un acte y en vers	2
Cançons de la flamarada.—Un tomo de 128 págs.	1'50
La primera nit.—Impresions de un nuvi	0'60
Lo dia que'm vaig casar.—(Impresions d'una nuvia)	0'60
Drapets al sol.—Escàndol humorístich, ilustrat	0'60
Quinze dies a la lluna.—Gatada en vers, ilustrada	0'60
Ni la teva ni la meva.—Comedia en 3 actes y en vers	2'40
Un viatge de nuvis.—Humorada en vers, ilustrada	0'60
¿Quina dona vol vostè?—Humorada en vers, ilustrada	0'60
Lo primer dia.—Juguet cómic lirich, en un acte	1'20
Art de festejar.—Catecisme amorós, en vers, ilustrat per M. Moliné	0'60
Guía del conquistador.—2. ^a part del Art de festejar	0'60

¿Colon o Carnestoltes?—Ensarronada cómica municipal; ilustració de M. Moliné	0'60
Una aventura de amor.—Ilustrada per M. Moliné	0'60
Pelegrins a Roma.—Viatje bufo-trágic en vers, ilust.	0'60
¿Per qué no's casan los homes?—Humorada en vers, ilustrada	0'60
¿Per qué no's casan las donas?—Humorada en vers, ilustrada	0'60
La salsa del amor.	0'60
Lo món per un forat.—Humorada en vers, ilust.	0'60
De la Rambla a la Manigua.—Aventuras d'un reservista, ilustrada	0'60
Blanchs y negres, ó la qüestió de Cuba, ilustrada.	0'60
Un casament a proba.—Humorada en vers, ilustrada	0'60
La senyora de tothom.—Humorada en vers	0'60
Lo libre de les cent veritats.—Edició ilustrada.	0'60
El peccat de Eva.—Humorada en vers, ilustrada	0'60
Agència de matrimonis.—Humorada en vers, ilust.	0'60
Entre faldillas y pantalons.—Humorada en vers, ilustrada.	0'60
Sota la parra.—Colecció de cantars	0'60
Mil y un pensaments.—Colecció de màxims y sentiments.—Un tomo de unas 100 páginas	(agotada)
Lo Rosari de l'Aurora.—Album humorístich, ab caricaturas	(agotada)
Gos y gat.—Juguet cómic en un acte y en vers	(agotada)
Un cap-mas.—Juguet cómic en un acte y en vers	(agot.)
Lo pot de la confitura.—Colecció de poesias	(agotada)
Cura de cristiá.—Juguet cómic en un acte y en vers (ag.)	
Guía cómica de la Exposició Universal.—Un tomo de 100 páginas, ab un plano y varis dibuixos	(agot.)
Una casadedispesas.—Juguet cómic en un acte.	(agot.)
Ensenyansa superior.—Juguet cómic en un acte.	(agot.)
¡Abaix lo existent!—Disbarat cómic en un acte.	(ag.)
Lo Marqués de Carquinyoli.—Juguet cómic en un acte	(ag.)
Jesús Maria Joseph!—Juguet cómic en un acte	(ag.)
¿Com se pesca un marit?—Humorada en vers, ilustrada	(ag.)

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurancas del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, fianca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls atorga rebaxes.

HERCUL CIUTADA

L'urbà: En aquest moment, almenys estic aguantant vuitcents cinquanta nou cavalls de força.